

Magyarország Alkotmánybírósága

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

a Fővárosi Törvényszék útján

(ügyszám: 62.P.23.503/2013.)

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

10/1081-0/2015

Erkezett:

2015 APR 21.

Erkezett: 2015 JAN 20.

PÉLDÁNY:.....ÍV:.....

MELLÉKLET:.....KÖZTÜK:.....

FŐLAJSTROMSZÁM:
UTÓIRATON

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Példány:

1

Kezelőiroda:

1

Melléklet:

4

Alulírott ■■■■■ lakcím: ■■■■■; a továbbiakban: **indítványozó**) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 27. §-a alapján alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság semmisítse meg a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.906/2014/4. számú ítéletét, továbbá a Fővárosi Törvényszék 62.P.23.503/2013/13. számú ítéletét.

A T. Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az **Abtv. 27. §-a** és 43. §-ának (1) bekezdése alapozza meg.

Kérelmem jogalapjaként Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének (2) bekezdését, azaz a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjogom sérelmét jelölöm meg.

Kérelmemet a személyesen érintett indítványozóként nyújtom be. Személyes érintettséget az a körülmény támasztja alá, hogy a jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítéletekben felperesként szerepelek.

A támadott bírói döntések a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.906/2014/4. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 62.P.23.503/2013/13. számú ítélete.

A rendelkezésekre álló jogorvoslati lehetőségeimet kimerítettem, mivel a jogerős ítélettel szemben nincs helye fellebbezésnek. Tájékoztatom a T. Alkotmánybíróságot, hogy a jogerős ítélettel szemben – a jelen alkotmányjogi panasz benyújtásával egyidejűleg – felülvizsgálati kérelmet nyújtottam be a Kúriához.

Az **Abtv. 29. §-a** értelmében az általam állított alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolta, mivel a támadott ítéletek közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjogom gyakorlásától zártak el.

Alkalmazandó jogszabályok

1.) Alaptörvény

B) cikk

(1) *Magyarország független, demokratikus jogállam.*

VI. cikk

(...)

(2) *Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.*

24. cikk

(...)

(2) *Az Alkotmánybíróság*

(...)

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

2.) Infotv.

3. § E törvény alkalmazása során:

(...)

5. közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;

26. § (1) *Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.*

29. § (1) *A közérdekű adat megismerésére irányuló igénynek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget.*

31. §

(...)

(2) *A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.*

I. Tényállás

1. Közérdekű adatigénnyel fordultam 2013 májusában a [REDACTED] [REDACTED] i [REDACTED] [REDACTED] ö [REDACTED] hez azon ingatlanok helyrajzi számának kiadása iránt, amely ingatlanok 1/1 arányú tulajdonjogát a Magyar Állam öröklés jogcímén szerezte meg, és amelyek jelenleg is a Magyar Állam tulajdonában állnak. Adatigénylésem elutasítását követően törvényes határidőben keresettel kértem az alperes kötelezését ezen közérdekű adatok kiadására.

2. Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék keresetemet elutasította. Az elsőfokú bíróság indoklásában kifejtette, hogy noha az általam kért adatok közérdekű adatok, az alperes mégis jogszerűen tagadta meg az adatigénylést. Ugyanis a bíróság szerint a pernyertességhez azt kellett volna bizonyítanom, hogy az alperes rendelkezik olyan nyilvántartással, amely alapján az adatigénylés teljesíthető, ezt pedig nem sikerült bizonyítanom. A bíróság megítélése szerint egy ilyen adathalmaz összeállítása nyilvánvalóan számottevő nehézséget jelentene az alperesnek, ezért arra nem kötelezhető. Az elsőfokú bíróság kifejtette továbbá, hogy az alperes részleges adatközlésre nem kötelezhető a pertípus – bíróság által részletesen ki nem fejtett – sajátosságai okán. Így a bíróság annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes kifejezetten elismerte a kért adatok kezelését, és csupán arra hivatkozott, hogy nyilvántartása nem teljes körű. Végül az elsőfokú bíróság alaptalannak minősítette az adatigénylést, mivel a kért adatok – a bíróság álláspontja szerint – az ingatlan-nyilvántartásból megismerhetők.

3. Az elsőfokú ítélettel szemben fellebbezést nyújtottam be. A Fővárosi Ítéltábla ítéletével helyben hagyta az elsőfokú ítéletet. A jogerős ítélet indoklásában kifejtette, hogy noha közérdekűnek minősülnek az általam igényelt adatok, nem bizonyítottam, hogy az alperes rendelkezne a kiadni kért adatbázissal. A másodfokú bíróság szerint ugyanis nekem kellett volna bizonyítanom, hogy az alperesnél létezik olyan adatbázis, amelyben az alperes a kért adatokat kezeli. A jogerős ítélet megállapította továbbá, hogy a jogvita eldöntése szempontjából annak kellett elsődleges jelentőséget tulajdonítani, hogy ha az adatkezelő a kért formában az adatokat nem kezeli, nem csoportosítja, akkor annak előállítására a bíróság sem kötelezhető. A másodfokú bíróság szerint az alperest új adatsor, összesített adat előállításának kötelezettsége nem terhelheti, „mert az adatkezelő kizárólag a kezelésében lévő közérdekű adatok kiadására köteles”.

4. A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.906/2014/4. számú jogerős ítéletét 2014. december 1. napján vettem át.

II. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata

5. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett VI. cikkének (2) bekezdése szerint mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Magyarországon az érintett alapjog a jogállami rendszer megalapozásakor, az 1989. évi XXXI. törvénnyel megalkotott, tartalmilag új Alkotmány révén vált a jogrendszer részévé. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése rögzítette először alapvető jogként: „*a Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás és a szólás szabadságához, továbbá a közérdekű adatok megismeréséhez, valamint terjesztéséhez*”.

6. *„Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indoklásába történő beillesztése.”* (13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]; korábban: 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]) Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog vonatkozásában a korábbi Alkotmány 61. § (1) bekezdése és az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése között szövegszerű egyezés mutatható ki. Ebből következően az Alaptörvény az alapjog lényegi változtatás nélküli átvételével a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntartása mellett döntött.

7. Az Alkotmánybíróság a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatában (a továbbiakban: **Abh.**) elvi élel mutatott rá az információszabadságnak a véleménynyilvánításhoz való jog biztosításában, valamint azon keresztül az állam demokratikus működésének kialakításában betöltött lényeges szerepére. Az Alkotmánybíróság az információszabadság céljának elemzése kapcsán azt is kimondta, hogy *„[a] közérdekű információkhoz való szabad hozzáférés lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését. A közügyek bonyolultsága miatt a közhatalmi döntésalkotásra, az ügyek intézésre gyakorolt állampolgári ellenőrzés és befolyás csak akkor lehet hatékony, ha az illetékes szervek felfedik a szükséges információkat.”* [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 183-184.] Az alanyi jogon biztosított információszabadság joga tehát azért kiemelkedően jelentős, mert *„[a] nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája. A nyilvánosság próbája nélkül az állam polgáraitól „elidegenedett gépezetté”, működése kiszámíthatatlanná, előreláthatatlanná, kifejezetten veszélyessé válik, mert az állam működésének átláthatatlansága fokozott veszélyt jelent az alkotmányos szabadságjogokra.”* [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 192.]

8. Ennek megfelelően a közfeladatok ellátásával kapcsolatosan is alaptörvényi követelmény az átláthatóság és a közélet tisztasága, valamint a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése. A véleménynyilvánításhoz való jog biztosítása mellett, illetve azon keresztül a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jog végeredményben e fenti követelmények érvényre juttatására hivatott. Az Alkotmánybíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése milyen követelményeket szab a közérdekű adatok nyilvánossága vonatkozásában, illetve milyen esetben kerülhet sor azok korlátozására.

9. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban azt is megerősítette, hogy „[a] mindenki számára alanyi jogon biztosított alapjog tárgyát a közérdekű adatok képezik. A fogalmat az Alaptörvény nem határozza meg teljes körűen. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekre és a nemzeti vagyoni vonatkozó adatok vonatkozásában rögzíti egyedül kifejezetten, hogy azok közérdekű adatok. Az alapjog fentiekben kifejtett céljára figyelemmel nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a közérdekű adatok köre nem korlátozódik az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerinti adatokra. Közérdekű adatnak minősül alapvetően az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek kezelésében lévő, tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett információ és ismeret.” (Indokolás [34]).

10. Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban hangsúlyozta, hogy a közérdekű adatokra főszabály szerint a nyilvánosság-elv vonatkozik. Ennek érvényesüléséhez szükséges, hogy az adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa. Az alapjog céljára figyelemmel általában az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint egyéb közfeladatot ellátó szervek és személyek tekinthetők az alapjog kötelezettjeinek. Figyelembe véve azonban azt, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a nyilvánosság előtti elszámolásra a „közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet” köteles, az általuk kezelt közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – a közfeladatot ellátó szerveken kívüli szervezetnek is biztosítani kell. (Indokolás [35]).

11. Az Alkotmánybíróság alapvető elvként határozza meg a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása körében azt, hogy **az információs szabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni**, ugyanis „egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni.” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004, 217, 221.].

12. A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog azonban nem abszolút jog. Ennek megfelelően az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése alapján más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával törvényben korlátozható. Az Alaptörvény e rendelkezésének megfelelően a korlátozás tartalmi követelménye, hogy az szükséges és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos legyen. Ebből eredően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált demokratikus jogállamiság alapvető alkotmányos biztosítékeként értékelhető a nyilvánosságkorlátozás feletti érdemi és hatékony bírói jogorvoslat lehetősége, amelynek ki kell terjednie a nyilvánosságkorlátozás indokoltságának tartalmi felülvizsgálatára is.

13. Az Abh. az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése vonatkozásában azt is leszögezte, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog alanya bárki lehet. Az Alaptörvény értelmében tehát az információszerzéshez kötődő érdekeltség igazolása nem szükséges. Ennél fogva a közérdekű adat kiadására kötelezett szervnek vagy személynek kell indokolnia az igényelt információ esetleges megtagadását. A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog korlátozását érintően tehát a korábbi gyakorlat alapján levezethető, hogy az olyan szabályok, amelyek diszkrecionális jogkört adnak az adatkezelő szervnek a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadására, önmagukban alapjogsértők [vö. 32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 184.; 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 192.]. (Indokolás [40]-[41]).

14. **A jogerős ítélet alaptörvény-ellenesen az adatkezelő kényelmi szempontjait maximálisan előtérbe helyezve utasította el a keresetemet, megsértve a szükségesség-arányosság tesztből fakadó követelményeket.**

III. A közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjogom sérelme

15. Az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a perben kért adatok közérdekű adatok.

16. **Közérdekű adatnak a jelen adatigénylésre vetítve egy darab helyrajzi szám felel meg**, amely olyan ingatlant jelöl, amely öröklés jogcímén került és áll 1/1 arányú állami tulajdonban. Az alperes az ilyen helyrajzi számok kiadására köteles. Mivel nyilvánvalóan egynél több ilyen ingatlan létezik, ezért az alperes szükségképpen egy lista kiadására köteles, amely helyrajzi számokat sorol fel. Ez a lista közérdekű adatokból áll, közérdekű adatok gyűjteményes listája.

17. Tehát nem az adatbázis, és nem is az adathalmaz a közérdekű adat – ebben tévedett a másodfokú bíróság. Nem azt kellett volna vizsgálni a perben, hogy létezik-e egy pontosan ilyen nyilvántartás az alperesnél. Ez teljesen lényegtelen, hiszen csakis a közérdekű adatok (helyrajzi számok) kezelésének *ténye* számít, kezelésük *módja* azonban nem. Ha ez nem így volna, akkor a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog teljesen kiüresedne; hiszen az adatigénylőknek azt kellene a semmiből eltalálniuk, hogy létezik-e *egy bizonyos* rendszer szerinti nyilvántartás az adatkezelőknél, majd bebizonyítani ennek létezését a perben. Ez nyilvánvalóan lehetetlen feladat volna. Önmagában tehát az, ha az alperesnél valóban nem létezne speciális adatbázis az államra hagyaték útján szállt ingatlanokról, ez sem lehetne az közérdekű adatigénylés megtagadásának alkotmányos indoka.

18. A másodfokú ítélet 6. oldalának első bekezdésében foglaltakkal szemben nem közérdekű adatok *előállítását* kértem az alperestől. Hanem közérdekű adatokból álló lista kiadását, amely óriási különbség. Az ítéletek alaptörvény-ellenessége nyilvánvalóan abból is ered, hogy az eljáró bíróságok nem tudtak különbséget tenni közérdekű *adat* és közérdekű adatokból álló *adatbázis* között. Én az előbbieket kértem, míg a bíróságok utóbbi bizonyítását várták tőlem. Az előbbieket kezelése alperes által is elismert, bizonyított volt, mégis pervesztes lettem, mert nem tudtam bizonyítani egy nyilvántartás létezését.

19. Ez a követelmény egy alaptörvény-ellenes bizonyítási kötelezettséget rótt rám, hiszen **nem szükséges a közérdekű adatok kiadásához, hogy az adatkezelő eleve abban a gyűjteményes formában kezelje ezeket, mint ahogyan én azokat kikértem.** Az ezzel ellentétes álláspont teljesen ellehetetlenítené az egynél több adat kikérésére irányuló adatigényléseket – hasonlóan az én ügyemhez – hiszen az adatkezelő egyszerűen azzal védekezhetne, hogy „nincs ilyen adatbázisa”.

20. A másodfokú ítélet ezen felül tesz még két olyan állítást, amely az Alaptörvénnyel semmiképpen sem fér össze. A másodfokú ítélet így fogalmaz: „(az adatkezelő) új adatsor előállítására nem köteles”. Ezzel szemben a valós jogi helyzet az, hogy ha az adatkezelő például nyilvántart 50 évre visszamenőleg meghatározott adatokat, és én ebből csupán három év adatait kérném, akkor az alperes igenis köteles lenne csupán ezen három év adataiból álló, „új adatsor” összeállítására és kiadására. Pontosan ez a közérdekű adatok nyilvánosságának lényege, hogy tetszés szerinti közérdekű adatot bárki bármikor megismerhet.

21. A másodfokú ítélet másik Alaptörvénybe ütköző állítása, hogy „(a keresetben megjelöltek) alapján összesített adat előállítása olyan új információ, adat elkészítését jelenti, amely erre vonatkozó jogszabályi kötelezettség hiányában nem terhelheti az adatkezelő alperest (...)” Ez az indoklás több szempontból sem foghat helyt. Egyrészt a másodfokú bíróság bevezeti az „összesített adat” fogalmát, amely – noha maga is közérdekű adatokból áll – önmagában is közérdekű adatnak minősül. Ilyen fogalmat az Infotv. nem szabályoz, ez *contra legem* jogértelmezés. Az összesített adat fogalmát bevezetve ugyanis a másodfokú bíróság már csupán azt vizsgálja, hogy ennek előállítására köteles-e az adatkezelő. A második jogértelmezési tévedést akkor követi el a másodfokú ítélet, amikor a kérdésre nemleges választ ad. Jogszabályi kötelezettség ugyanis létezik az „összesített adat” előállítására – mégpedig az Alaptörvény VI. cikkének (2) bekezdése, valamint az Infotv. 26. §-ának (1) bekezdése és 29. §-ának (1) bekezdése. Ha ugyanis a kért adatokat az adatkezelő *bármilyen módon* kezeli, akkor köteles azokat kiadni az adatigénylő által megjelölt csoportosítás szerint. Ez tehát az „összesített adat” elkészítésére vonatkozó jogszabályi kötelezettség, melyet a másodfokú bíróság nem ismert fel.

22. A teljesség kedvéért felhívom a figyelmet arra, hogy ebben a körben egy lényeges érvet mellőztek az eljáró bíróságok. Az öröklés jogcímén megszerzett ingatlanok speciális eljárási rendben; hagyatéki eljárás, illetve öröklési per alapján kerülnek a Magyar Állam nevére az ingatlan-nyilvántartásban. Tehát minden esetben polgári eljárás indul, amelyben az alperesnek képviseltetnie kell magát. Így az alperes a perben kért közérdekű adatokhoz minden esetben hozzájut. Hagyatékátadó végzésből, jogerős ítéletből, földhivatali határozatból a Magyar Állam valamennyi örökléséről értesül – vagyis nem létezik olyan helyzet, hogy az alperes ne kerülne a kért adatok birtokába. Tehát a közérdekű adatok megléte, kezelése, kiadhatósága egyértelműen bizonyított.

23. **Az alperes a per során elismerte, hogy a kért adatok adatkezelője, csupán arra hivatkozott, hogy a nyilvántartása nem teljes körű.** Az eljáró bíróságok azonban még az alperes által elismerten kezelt adatok kiadására sem kötelezték az adatkezelőt. Már önmagában ez az egyetlen érv is elegendőnek kellene lennie ahhoz, hogy a T. Alkotmánybíróság megsemmisítse az ítéleteket. Hiszen az adatkezelő által elismerten kezelt, és az eljáró bíróságok által is megállapítottan közérdekű adatok kiadására irányuló igényem semmilyen néven nevezendő jogcímen nem lett volna alkotmányosan elutasítható.

24. Az első fokú ítélet szerint az alperes azért nem köteles az igényelt adathalmaz előállítására, mivel az számára nyilvánvalóan számottevő nehézséget jelentene. Az Infotv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint: a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait az adatkezelőnek kell bizonyítania. Az alperesnek tehát bizonyítania kellett volna a perben, hogy az adatkiadás megtagadása jogszerű volt, konkrétan azon állítását, hogy az adathalmaz előállítása számára számottevő nehézséget jelentene, mivel az általam igényelt adatok valóban jelentős terjedelműek, illetőleg nagyszámúak. A töretlen alkotmánybíróági gyakorlat és az Infotv. alapján az alperest terhelte e körben a bizonyítás, melynek azonban nem tett eleget. Ami ennél is nagyobb probléma, hogy az eljáró bíróságok még csak fel sem hívták az alperest ezen állításai bizonyítására. Az első fokú bíróság bizonyított tényként fogadta el az alperesi állítást.

25. Megismétlem: az Alkotmánybíróság gyakorlatában is megerősítést nyert: *„Az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog alanya bárki lehet. Az Alaptörvény értelmében tehát az információszerzéshez kötődő érdekelttség igazolása nem szükséges. Ennél fogva éppen a közérdekű adat kiadására kötelezett szervnek vagy személynek kell indokolnia az igényelt információ esetleges megtagadását.”* [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 40. pont]. A bizonyítottság teljes hiánya e körben súlyos eredményre vezetett. Ilyen megtagadási okra hivatkozva **az adatkezelő valójában diszkrecionális jogkörben döntött a közérdekű adatigénylés sorsáról.** A diszkrecionális döntési hatáskör viszont alaptörvény-ellenes, az Alkotmánybíróság ugyanis kimondta, hogy *„az olyan szabályok, amelyek diszkrecionális jogkört adnak az adatkezelő szervnek a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadására, önmagukban alapjogsértők”* [32/1992. (V. 29.) AB határozat, ABH 1992, 182, 184.; 34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 192.]

26. A per során az alperes előkészítő iratában hivatkozott a BH 2009.81. számú bírósági határozatra és arra, hogy az adathalmaz előállítása számára számottevő nehézséget okozna. Az Alkotmánybíróság számos határozatában alkotmányos követelményként határozta meg, hogy a közérdekű adatok nyilvánossága körében az információs szabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, ugyanis *„(...) egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni.”* [12/2004. (IV.7.) AB határozat;]. Az Infotv. 27. §-ának (2) bekezdése pedig egyértelműen rögzíti, hogy a közérdekű adatok kiadása csak az ott meghatározott okokból és csak törvényi rendelkezés alapján korlátozható. A 21/2013. (VII.19.) AB határozat szerint: *„ (...) amennyiben a közérdekű adat megismerése megakadályozható egy nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozással úgy, hogy a korlátozás tartalmi indokoltságának tényleges fennállása kétségtelen módon nem bizonyított, akkor ez a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog alaptalan, és így szükségtelen korlátozásának minősül.”*

27. Fontos kihangsúlyozni, hogy az Infotv. idézett rendelkezéseinek, valamint az Alkotmánybíróság fenti határozatainak összevetése alapján megállapítható, hogy az alperes által megjelölt **kúriai gyakorlat alaptörvény-ellenes, hiszen az adatigénylés nem tagadható meg arra való hivatkozással, hogy az adatok összeállítása számottevő nehézséget jelent,** még abban az esetben sem, ha ez egyébként bizonyítást nyert volna a perben. Az előadottakra tekintettel az alaptörvény-, és jogszabályellenes kúriai határozat alapján meghozott elsőfokú ítélet maga is alaptörvény-ellenesnek minősül.

28. Az Infotv. 29. §-ának (2) bekezdése külön említést tesz a jelentős terjedelmű, valamint a nagyszámú adat kiadása iránti kérelmekről, elismerve ezáltal az ilyen igénylések létjogosultságát és jogszerűségét is. Az ilyen kérelmek teljesítésére az Infotv. határidő-hosszabbítási lehetőséget biztosít az adatkezelő számára, nem teszi azonban lehetővé azok elutasítását az adatkezelő többletmunkaigényére hivatkozással. Az Alkotmánybíróság gyakorlata is egyértelmű a tekintetben, hogy nem lehet jogszerű megtagadási ok az, hogy a kiadni kért adatok összegyűjtése időigényes, vagy az sok munkát igényel.

29. A másodfokú bíróság nem fogadta el azon hivatkozásomat sem, miszerint alapjogi igény érvényesítése esetén az adatigénylő csak jogosultságokkal rendelkezik, míg az adatkezelő az adott jogviszonyban csupán kötelezettségekkel bírhat. Hiszen egy alapjogi perben nem a felek jogainak összemérése zajlik, hanem egy Alaptörvényben foglalt alapjog kikényszerítése történik, amely az adatkezelő aktív magatartását igényli alapjogom érvényesüléséhez. **Az adatkezelő kényelmi szempontjai nyilvánvalóan nem képezhetik egy alapjog kikényszeríthetőségének alkotmányos korlátját**, hiszen az adatkezelőnek nincsen alapjogi jogalanyiséga, alapjogai – ebből adódóan nincsenek konkuráló alapjogok a perben.

30. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata, hogy minél kevésbé kapcsolódik egy konkrét alapjog védelméhez a korlátozás által megvalósítandó cél, a korlátozás alkotmányos indoka annál szigorúbb igazolást követel. A mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, és kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely intézmény közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. köznyugalom) [21/2013. (VII: 19.). AB határozat,44..]. Jelen esetben más védendő alkotmányos jog nincs, a védendő alkotmányos cél egy közintézmény megnövekedett munkaterhének lehetőség szerinti elkerülése. De ebben a körben az Alkotmánybíróság egyértelműen leszögezte, hogy eddig sem tekintette a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog korlátozása alkotmányos indokának a pusztán adminisztratív jellegű megfontolásokat, és kimondta, hogy *„az alperes kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben”* [12/2004. (IV.7.) AB határozat; ABH 2004. 217., 228.].

31. Alkotmánybíróság azt is kimondta, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében *„a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog, mint alapjog nem korlátozható az adatkezelő szerv többletfeladatára való hivatkozással.”* [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 64.pont]. Ugyanis az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére a szubjektív alapjogokkal kapcsolatban nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről [vö.: 64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302.]. Az adatkezelő szerv az alapjog biztosítása érdekében éppenséggel tevőleges magatartásra kötelezett [21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 64.pont]. Ennek a tevőleges magatartásnak a perbeli esetben abból kellett volna állnia, hogy az alperes egyetlen listába gyűjti össze az általam kért helyrajzi számokat, melyek mindegyike közérdekű adat.

32. A fentiek alapján kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság semmisítse meg a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.906/2014/4. számú ítéletét, továbbá a Fővárosi Törvényszék 62.P.23.503/2013/13. számú ítéletét, mivel azok Magyarország Alaptörvénye VI. cikkének (2) bekezdésébe ütközően alaptörvény-ellenesek. Hivatkozom továbbá arra, hogy az ítéletek az Infotv. 3. §-ának 5. pontjába, 26. §-ának (1) bekezdésébe, továbbá 29. §-ának (1) bekezdésébe, valamint 31. §-ának (2) bekezdésébe ütköznek. Mivel az Infotv. ezen jogszabályhelyei az Alaptörvény VI. cikke (2) bekezdésében foglaltak kikényszeríthetőségét szolgáló anyagi jogi szabályok, ezért az ebben foglaltak téves bírósági értelmezése közvetlenül az alapjog sérelmére vezet.

33. Álláspontom szerint csatoltam minden olyan dokumentumot, mely alkotmányjogi panaszom az Abtv.-ben meghatározott formai követelményeknek való megfelelését igazolja. Ezért külön hangsúlyozom, hogy amennyiben a T. Alkotmánybíróság további dokumentumok, iratok csatolását látja szükségesnek bármely eljárásjogi vagy anyagi jogi kérdés megítéléséhez, az Abtv. 55. § (3) bekezdése értelmében erre rendelkezésre állok, és – természetesen – maximálisan együttműködöm a T. Alkotmánybírósággal.

Budapest, 2015. január 19.

